

УДК 005.3:330.3

МЕТОДОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Олег Юрша

Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя,
Тернопіль, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-5966-8424>

Лілія Мельник

Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя,
Тернопіль, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8844-5490>

Резюме. Розглянуто роль методологій управління проєктами як інструментів реалізації стратегії підприємства. Обґрунтовано, що в умовах динамічного та конкурентного бізнес-середовища навіть найбільш обґрунтована стратегія може залишитися декларативним документом, якщо відсутні ефективні механізми її практичного втілення. Проєктно-орієнтований підхід забезпечує зв'язок між стратегічними цілями та операційною діяльністю, формує основу для структурованого управління ресурсами, часом і ризиками, а також сприяє досягненню синергії між окремими стратегічними ініціативами. Метою дослідження є узагальнення та систематизація сучасних методологій управління проєктами й визначення їхнього потенціалу у стратегічному контексті. Для вирішення поставлених завдань використано методи аналізу, синтезу, узагальнення та системного підходу. Здійснено огляд та характеристику основних груп методологій: каскадних (Waterfall), класичних (PMBOK, PRINCE2), гнучких (Agile, Scrum, Kanban, Scrumban, XP), інноваційних (P2M) та гібридних. Показано, що кожна з них має специфічні переваги, обмеження та сферу застосування, а ефективність використання визначається відповідністю стратегічним пріоритетам підприємства. Обґрунтовано, що для забезпечення стабільності та стандартизації доцільними є каскадні та класичні методології, тоді як для цифрової трансформації, інноваційного розвитку й адаптації до ринкових змін ефективнішими є Agile-орієнтовані підходи. Методологія P2M орієнтована на інтеграцію управління програмами та розвиток інноваційного потенціалу, тоді як гібридні моделі дозволяють поєднувати переваги каскадних і гнучких практик, що особливо важливо для багатопрофільних підприємств. Наведено узагальнену відповідність стратегічних пріоритетів підприємства та методологій управління проєктами. На основі проведеного аналізу зроблено висновок, що вибір методології управління проєктами є стратегічним рішенням, яке визначає ефективність реалізації стратегії підприємства, забезпечує конкурентні переваги та сприяє сталому розвитку.

Ключові слова: методологія, управління, проєкт, стратегія, підприємство, проєктно-програмна діяльність, стратегічні пріоритети.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2025.05.193

Отримано 16.09.2025

UDC 005.3:330.3

PROJECT MANAGEMENT METHODOLOGIES AS TOOLS FOR IMPLEMENTING ENTERPRISE STRATEGY

Oleh Yursha

Ternopil Ivan Puluj National Technical
University, Ternopil, Ukraine

Liliya Melnyk

Ternopil Ivan Puluj National Technical
University, Ternopil, Ukraine

Summary. The article analyzes the role of project management methodologies as effective tools for the implementation of enterprise strategy. It is emphasized that in a dynamic and competitive business environment, even the most thoroughly developed strategy may remain only a declarative document without proper mechanisms for its practical realization. A project-oriented approach creates a vital link between strategic objectives and operational activities, provides a structured basis for managing resources, time, and risks, and ensures synergy among different strategic initiatives. The purpose of this research is to generalize and systematize modern project management methodologies and to determine their potential in the strategic context of enterprise development. To achieve this aim, the study applied methods of analysis, synthesis, generalization, analogy, modeling, and the

systems approach. The paper provides a comprehensive overview and characteristics of the main groups of project management methodologies: traditional (Waterfall), classical (PMBOK, PRINCE2), agile-oriented (Agile, Scrum, Kanban, Scrumban, XP), innovative (P2M), and hybrid. It is shown that each methodology has specific advantages, limitations, and areas of application, while the effectiveness of its use depends on alignment with the strategic priorities of the enterprise. Traditional and classical methodologies are considered more appropriate for ensuring stability, standardization, and operational efficiency. Agile-oriented approaches are more effective in conditions of digital transformation, innovative growth, and rapid adaptation to market changes. The innovative P2M methodology focuses on the integration of program management and the enhancement of innovation potential at the corporate level, while hybrid models combine the benefits of traditional and agile practices, which is particularly important for diversified enterprises. The article also presents a generalized correspondence between strategic priorities and project management methodologies. The study concludes that the choice of a project management methodology should be viewed as a strategic decision that not only determines the effectiveness of enterprise strategy implementation but also ensures competitive advantages, supports innovative capacity, and contributes to long-term sustainable development.

Key words: methodology, management, project, strategy, enterprise, project and programme activities, strategic priorities.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2025.05.193

Received 16.09.2025

Постановка проблеми. У сучасних умовах динамічних змін бізнес-середовища стратегічне управління стає ключовим інструментом забезпечення конкурентоспроможності підприємств. Водночас сама стратегія, навіть найкраще розроблена, без ефективних механізмів реалізації ризикує залишитися лише декларативним документом «на папері». Саме тому виникає потреба у пошуку дієвих підходів, які забезпечують практичне втілення стратегічних цілей у конкретні результати. Одним із таких підходів є управління проектами, яке дозволяє трансформувати стратегічні наміри у вимірювані досягнення.

Проектно-орієнтований підхід забезпечує системність та керованість процесів реалізації стратегії, дозволяє структурувати ресурси, оптимізувати час та мінімізувати ризики. Використання сучасних методологій управління проектами дає змогу підприємствам адаптуватися до змін зовнішнього середовища, впроваджувати інновації та підвищувати результативність стратегічного розвитку. Таким чином, проектний менеджмент стає не лише інструментом виконання окремих завдань, а й важливою складовою організаційно-управлінських механізмів досягнення довготривалих цілей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо визначення процесу реалізації стратегії через проекти/програми та ролі методологій управління проектами в стратегічному менеджменті досить широко досліджують зарубіжні та вітчизняні науковці. У праці Феррер Е. зазначено, що методологія стратегічного управління проектами може бути засобом отримання сталих конкурентних переваг, таких, як вирівнювання з корпоративною стратегією, інтеграція етапів аналізу, формулювання й реалізація стратегічних цілей через проекти [9]. Вирозебський П. досліджує, як управління портфелями проектів допомагає реалізовувати стратегію, зокрема, через вибір проектів із високою стратегічною значущістю, управління ресурсами, моніторинг [13]. У праці Мескендаль С. [12] розглядається взаємозв'язок між бізнес-стратегією, управлінням портфелем проектів та успіхом бізнесу з метою подолання розриву між формулюванням стратегії та її реалізацією. Цікавим дослідженням щодо різних типів стратегій у проектах, факторів, що формують стратегію проекту є наукова стаття колективу авторів Арто К., Мартінсуо М., Дітріх П., Куяла Й. [8]. Ґрунтовний огляд того, як проектно-орієнтовані організації використовують портфелі проектів для стратегічного розвитку, а також як методології управління портфелем проектів взаємодіють зі стратегією представлено у праці М. Біблі та С. Бівінс [10]. Науковиця Н. Ніколова спрямувала своє дослідження у русло обґрунтування як контекст бізнес-стратегії формує підходи до управління портфелем, а також наскільки важливим є узгодження стратегічних цілей із ініціативами проектів викладено у статті [11].

Що стосується вітчизняних науковців, то дана тематика також доволі широко висвітлюється. Для прикладу, науковці Сорока Л. М., Степанова К. В., Уманець Т. М. у своєму дослідженні визначають поняття стратегічного управління проектами, роль проектів у виконанні стратегії, опис проблем і бар'єрів у практиці [5]. Професор Тарасюк Г. М. [6] у праці здійснила огляд методологій в українському середовищі, тенденцій, що змінюються, стан, виклики і тренди розвитку проектного менеджменту під впливом розвитку науки та технологій. Лінькова О. і Пікалова Ю. присвятили своє дослідження вивченню особливостей підходів до управління проектами, систематизації пріоритетних напрямів вирішення проблем управління проектами [2]. Хадарцев О. у своїй праці переконує, що управління проектами – це філософія бізнесу, яка поєднується зі спеціальним знаннями, методами та інструментами управління [7].

Мартиняк І. та Бакушевич І. зосереджують свою увагу на вивченні особливостей управління проектами, пов'язаних із упровадженням у практику ідей сталого розвитку одночасно із використанням концепції цифрової економіки [3].

Огляд останніх досліджень і публікацій за тематикою статті вказує на актуальність та важливість теми. Разом з тим вважаємо, що більше уваги слід приділити вивченню особливостей сучасних методологій управління проектами у зв'язку «стратегія ↔ проект/програма».

Метою дослідження є обґрунтування ролі та можливостей методологій управління проектами як інструментів реалізації стратегії підприємства.

Постановка завдання. Для досягнення поставленої мети визначено наукові завдання: визначити місце проектного підходу у стратегічному управлінні; проаналізувати основні методології управління проектами та їхні переваги у стратегічному контексті; показати, які саме методології сприяють ефективному втіленню відповідних стратегічних цілей підприємства.

Для вирішення поставлених завдань використано такі методи: аналіз, синтез, узагальнення, індукція, системний підхід.

Виклад основного матеріалу. Реалізація стратегії підприємства розглядається як процес перетворення стратегічних намірів у конкретні результати, що досягаються завдяки реалізації взаємопов'язаних ініціатив. У сучасних підходах стратегія вважається успішно втіленою тоді, коли вона трансформується у комплекс проектів і програм, які забезпечують досягнення стратегічних цілей [6]. У цьому контексті система проектів і програм виконує роль, так би мовити, «мосту» між стратегічним баченням і операційною діяльністю, забезпечуючи ресурсну збалансованість, синергію та контроль ефективності.

Тим часом, саме сучасні методології управління проектами забезпечують стандартизовані інструменти й практики, що дозволяють підприємствам реалізовувати стратегію більш структуровано, передбачувано та гнучко. Вони визначають правила планування, координації, моніторингу та оцінювання проектів і програм, а також формують підґрунтя для управління портфелями проектів як стратегічними інструментами [5].

Загалом упровадження таких методологій дозволяє узгодити проектні цілі з корпоративними стратегічними орієнтирами, підвищити ефективність використання ресурсів, знизити ризики реалізації стратегічних ініціатив та забезпечити адаптивність до змін зовнішнього середовища.

Фактично можна сказати, що методології управління проектами стають складовою системи стратегічного менеджменту, оскільки сприяють інституціоналізації процесів реалізації стратегії.

На основі здійсненого аналізу останніх досліджень та публікацій, можна зробити висновок, що у науковій літературі сформувалося кілька підходів до розуміння взаємозв'язку між стратегією та проектно-програмною діяльністю (табл. 1).

Таблиця 1. Ключові підходи до розуміння взаємозв'язку між стратегією та проектно-програмною діяльністю підприємства

<i>Підхід</i>	<i>Характеристика</i>
Інструментальний	Розглядає проекти як окремі інструменти втілення стратегічних ініціатив. У цьому випадку кожен проект прямо відображає окремий стратегічний пріоритет, однак відсутня цілісна координація між ними. Перевага підходу – простота, недолік – ризик фрагментарності
Програмно-цільовий	Ґрунтується на інтеграції взаємопов'язаних проектів у програми, що спрямовані на досягнення комплексних результатів. Він дозволяє досягати синергетичного ефекту, оскільки управління здійснюється на рівні програм, а не лише окремих проектів
Портфельний	Орієнтований на управління портфелями проектів і програм. Завдяки цьому стає можливим балансування ризиків, ефективне розподілення ресурсів і максимізація стратегічної цінності. Такий підхід найбільш характерний для організацій із високим рівнем зрілості проектного управління
Динамічний	Розглядає реалізацію стратегії як безперервний, ітеративний процес. У ньому проекти виступають «механізмом експериментів», який дозволяє швидко перевіряти стратегічні гіпотези, адаптуватися до змін середовища та гнучко коригувати стратегічні цілі

Розглянуті підходи демонструють еволюцію уявлень про механізми реалізації стратегії. Якщо інструментальний підхід відображає початковий рівень розвитку, коли стратегія трансформується у сукупність окремих проектів, то програмно-цільовий забезпечує вищий рівень інтеграції та дозволяє уникати дублювання зусиль. Портфельний підхід уже характеризує зрілу систему управління, де пріоритетом стає баланс ресурсів, ризиків та очікуваних вигод, а стратегія реалізується на основі вибору оптимальної комбінації проектів і програм. Динамічний підхід відображає новітні тенденції стратегічного менеджменту, коли ключову роль відіграє здатність організації швидко адаптуватися та експериментувати, використовуючи проекти як інструмент стратегічного навчання. У такий спосіб кожен із підходів не є взаємовиключним, а скоріше репрезентує певний рівень зрілості організації та відповідає конкретним умовам середовища. Практика свідчить, що сучасні підприємства дедалі частіше комбінують ці підходи, формуючи гібридні моделі реалізації стратегії.

У сучасній теорії та практиці управління проектами склалося кілька провідних методологій, які відрізняються принципами, інструментарієм та сферою застосування [5]. Їхнє вивчення є важливим для розуміння ролі проектного менеджменту в реалізації стратегій підприємства. Найпопулярнішими у практиці вважаються такі методології управління проектами:

1. Каскадна методологія (Waterfall) – це традиційний підхід до управління проектами, який характеризується послідовним виконанням етапів розроблення, де завершення одного етапу передує початку наступного. Цей підхід передбачає чітку структуру процесу: визначення вимог, проектування, реалізацію, тестування, впровадження та підтримку. Кожен етап завершується документально оформленими результатами, що дозволяє зберігати контроль над проектом та забезпечує формалізовану комунікацію між учасниками.

Однією з основних особливостей каскадної методології є жорстка послідовність дій, через що зміни на пізніх стадіях проекту стають складними та витратними. Тому успіх цього підходу значною мірою залежить від точності початкових вимог і планування. Каскадна модель добре підходить для проектів з чітко визначеними цілями, стабільними вимогами та невеликою ймовірністю змін у процесі розроблення.

2. Класичні методології:

– PMBOK (Project Management Body of Knowledge) – це класична методологія управління проектами, яка розроблена Інститутом управління проектами (PMI, Project Management Institute). Вона ґрунтується на комплексі знань, практик і стандартів, які вважаються ефективними для управління проектами в різних сферах. PMBOK структурує проектний процес через п'ять груп процесів: ініціювання, планування, виконання, моніторинг та контроль, завершення. Кожна група процесів включає набір конкретних практик, що охоплюють знання з інтеграції, обсягу, термінів, вартості, якості, ресурсів, комунікацій, ризиків, закупівель та зацікавлених сторін. Методологія PMBOK особливо корисна для великих і складних проектів, де потрібна формалізація процесів і стандартизований підхід до управління;

– PRINCE2 (Projects IN Controlled Environments) – це структурована методологія управління проектами, яка акцентує увагу на чітко визначених ролях, етапах та керованих процесах. PRINCE2 поділяє проект на послідовні фази, кожна з яких має конкретні цілі та контрольні точки. Основними принципами методології є фокус на бізнес-обґрунтуванні проекту, визначені ролі та відповідальність, управління етапами, орієнтація на продукти та адаптація до конкретного середовища проекту. PRINCE2 широко використовується у державному секторі та великих організаціях, де важливі контроль, прозорість та формалізована структура управління проектом. Вона дозволяє мінімізувати ризики, чітко відслідковувати прогрес і забезпечує стандартизований підхід до документації та звітності.

3. Гнучкі методології (Agile-орієнтовані):

– Agile – це гнучкий підхід до управління проектами, який акцентує увагу на швидкій адаптації до змін, постійному отриманні зворотного зв'язку від клієнта та ітеративному розробленні продукту. Основні принципи Agile передбачають гнучкість, пріоритет людей і взаємодії над процесами та інструментами, а також створення робочого продукту в короткі проміжки часу. Цей підхід добре підходить для проектів з невизначеними вимогами або там, де необхідно швидко реагувати на зміни ринку;

– Scrum – одна з найпопулярніших Agile-методологій, що фокусується на ітеративному розробленні продукту через короткі цикли, звані спринтами (зазвичай 2–4 тижні). Основні ролі в Scrum включають Product Owner, Scrum Master та команду розроблення. Методологія передбачає регулярні зустрічі (щоденні стендапи, планування спринту, огляд спринту та ретроспективу), що допомагає відслідковувати прогрес, швидко виявляти проблеми та підвищувати ефективність команди;

– Kanban – це візуальний підхід до управління роботою, який орієнтований на постійний потік завдань. Основним інструментом є Kanban-дошка, де завдання переміщуються між статусами (наприклад, «Заплановано», «В роботі», «Готово»). Kanban дозволяє обмежувати кількість завдань у роботі одночасно, що підвищує продуктивність та зменшує навантаження на команду. Методологія добре підходить для проектів із непередбачуваним потоком завдань та потребою гнучко реагувати на пріоритети;

– Scrumban є гібридним підходом, що поєднує принципи Scrum і Kanban. Він зберігає ітеративність Scrum та ролі команд, але використовує візуалізацію та обмеження потоку Kanban. Scrumban часто застосовують у командах, які хочуть перейти від традиційного Scrum до більш гнучкого та безперервного процесу управління завданнями;

– екстремальне програмування (eXtreme Programming, XP) – Agile-методологія, що орієнтована на якість програмного продукту та тісну взаємодію команди з клієнтом. XP передбачає практики парного програмування, часте тестування, короткі ітерації та постійне інтегрування змін. Цей підхід дозволяє швидко реагувати на зміни вимог, підвищувати стабільність коду та забезпечує високу якість кінцевого продукту.

4. Інноваційні методології. До цієї групи фактично відноситься методологія P2M (Project & Program Management for Enterprise Innovation), що розроблена в Японії з акцентом на реалізацію інновацій у великих організаціях. Вона орієнтована не лише на досягнення цілей конкретного проекту, а й на створення цінності для всієї організації, інтегруючи управління проектами з корпоративною стратегією та розвитком інноваційного потенціалу. P2M передбачає управління складними проектами, де високий ступінь невизначеності та необхідність адаптації до змін є типовими.

Методологія P2M включає комплекс концепцій та процесів, які охоплюють життєвий цикл проекту від ініціації до завершення, із фокусом на досягнення стратегічних результатів та стимулювання інновацій. Вона поєднує планування, моніторинг, оцінювання ризиків та управління знаннями, забезпечуючи ефективну координацію між різними підрозділами організації. P2M також приділяє увагу культурі інновацій, навчанням команди та розвитку компетентностей учасників, що робить її особливо цінною для підприємств, які прагнуть постійного вдосконалення та адаптації до динамічного ринку.

Перевагою P2M є інтеграція стратегічних і тактичних цілей, що дозволяє організаціям не просто реалізовувати проекти, а трансформувати їх у довготривалі конкурентні переваги. Водночас її застосування потребує високого рівня компетентності керівників проектів та організаційної готовності до впровадження інноваційних практик, що робить цей підхід придатнішим для великих та середніх підприємств з розвиненою корпоративною культурою.

5. Гібридні підходи в управлінні проектами поєднують елементи традиційних (каскадних) і гнучких (Agile) методологій, надаючи організаціям можливість адаптувати процес управління до конкретних потреб проекту. Основна ідея таких підходів полягає в тому, щоб поєднати чітку структуру, планування та контроль каскадних методологій із гнучкістю, швидкою адаптацією та ітеративним розробленням Agile. Це дозволяє досягати балансу між передбачуваністю та швидкою реакцією на зміни.

У гібридних підходах зазвичай частина проекту планується і виконується за традиційною Waterfall-моделлю – це стосується критичних етапів або компонентів, де вимоги стабільні й ризики високі. Інші етапи або модулі можуть реалізовуватися за Agile-принципами, наприклад, через спринти або Kanban-дошки, що дозволяє отримувати проміжний продукт і оперативно враховувати зворотний зв'язок від користувачів. Така структура підвищує ефективність управління складними проектами з різнорідними вимогами та різним рівнем невизначеності.

Перевагою гібридних підходів є їхня гнучкість і здатність поєднувати контроль і формалізацію з можливістю швидко реагувати на зміни. Водночас застосування такого підходу потребує від керівника проекту високого рівня компетентності у різних методологіях та уміння адаптувати процеси під конкретні умови. Гібридні підходи особливо ефективні для великих організацій, де одночасно реалізуються проекти різного масштабу і складності, або для підприємств, що переходять від традиційного управління до гнучкіших практик [3].

Порівняльну характеристику описаних методологій управління проектами з точки зору їх сильних сторін, обмежень та сфери застосування наведено у таблиці 2.

Порівняльний аналіз методологій управління проектами свідчить, що не існує універсального підходу, придатного для всіх типів проектів і підприємств. Каскадні методи забезпечують передбачуваність і контроль у стабільному середовищі, класичні стандарти (PMBOK, PRINCE2) гарантують системність і структурованість, гнучкі підходи (Agile, Scrum, Kanban) дозволяють оперативно реагувати на зміни, тоді як інноваційні моделі (P2M) акцентують увагу на створенні стратегічної цінності. Гібридні

системи поєднують сильні сторони різних підходів, але потребують високого рівня зрілості організації.

Таблиця 2. Порівняння особливостей сучасних методологій управління проектами

<i>Методологія</i>	<i>Сильні сторони</i>	<i>Обмеження</i>	<i>Сфера застосування</i>
Каскадна (Waterfall)	Передбачуваність, прозорість етапів, легкий контроль	Низька гнучкість, складно вносити зміни після початку виконання	Будівництво, виробництво, державні проекти з чітко визначеними вимогами
PMBOK (PMI)	Системність, охоплення всіх процесів, гнучкість адаптації	Орієнтованість на процес, а не на кінцеву цінність	Універсальний стандарт для різних галузей
PRINCE2	Чіткі ролі та відповідальність, акцент на бізнес-кейсі	Надмірна формалізація, складність для малих проектів	Державний сектор, IT, консалтинг, великі корпоративні проекти
Agile (Scrum, Kanban, Scrumban, eXtreme Programming)	Гнучкість, швидке реагування, клієнтоорієнтованість	Вимагає високої культури самоорганізації, важко масштабувати	IT, маркетинг, креативні індустрії, стартапи
P2M (Японія)	Орієнтація на створення довготривалої цінності, підприємницький підхід	Складність у впровадженні, потребує стратегічної зрілості організації	Інноваційні та високотехнологічні галузі, стратегічні програми
Гібридні моделі	Баланс структурованості та гнучкості, можливість адаптації під контекст	Ризик втрати цілісності підходу, складність у координації	Великі корпорації, підприємства в умовах турбулентності, проекти зі змішаними вимогами

Вибір методології управління проектами не може бути випадковим чи орієнтованим виключно на зручність менеджерів, адже саме вона визначає логіку організації робіт, характер прийняття рішень і спосіб досягнення цільових результатів. Методологія має безпосередньо узгоджуватися зі стратегічними пріоритетами підприємства, оскільки кожна стратегія передбачає певний рівень гнучкості, швидкість змін, масштаб інновацій та обсяг ресурсів.

Так, підприємства, що обирають стратегію стабільного розвитку, стандартизації чи підвищення операційної ефективності, зазвичай тяжіють до каскадних та класичних методологій (Waterfall, PMBOK, PRINCE2). Вони забезпечують чітку структуру, контроль виконання та прогнозованість результатів, що відповідає пріоритетам стабільності, мінімізації ризиків та якості. Натомість у випадку реалізації стратегій інноваційного зростання, цифрової трансформації чи швидкої адаптації до ринку доцільним є застосування Agile-орієнтованих методологій (Scrum, Kanban, XP, Scrumban). Їхня гнучкість, орієнтація на командну взаємодію та швидкий зворотний зв'язок дозволяють ефективно управляти динамічними та високоризиковими проектами, що відповідає стратегічним пріоритетам гнучкості та креативності.

Інноваційні методології, як-от P2M, особливо актуальні для компаній, що орієнтуються на лідерство у своїй галузі, створення проривних технологій та довготривалі інноваційні програми. Вони дозволяють інтегрувати управління не лише окремими проектами, а й портфелем програм, забезпечуючи зв'язок із стратегічними цілями підприємства на рівні корпоративного управління. А гібридні підходи мають значення у випадках, коли стратегія поєднує кілька пріоритетів – наприклад, необхідність одночасно забезпечувати операційну ефективність і впроваджувати інновації. Поєднання каскадних і гнучких елементів дозволяє балансувати між прогнозованістю та адаптивністю, що робить такі методи доречними для диверсифікованих компаній із багатогалузевим розвитком.

Фактично можна сказати, що кожна методологія має власні сильні сторони та обмеження, а тому ефективність її застосування залежить від того, чи відповідає вона цілям і завданням організації [11]. Узагальнена відповідність стратегічних пріоритетів підприємства та методологій управління проектами наведено у таблиці 3.

Таблиця 3. Вибір методології управління проектами залежно від стратегічних пріоритетів підприємства

<i>Стратегічні пріоритети підприємства</i>	<i>Доцільні методології управління проектами</i>	<i>Характеристика вибору</i>
Стабільність, стандартизація, операційна ефективність, якість	Каскадна, класичні методології	Забезпечують чітку структурування, контроль виконання, прогнозованість термінів та результатів
Гнучкість, швидка адаптація до змін, цифрова трансформація, клієнтоорієнтованість	Agile, Scrum, Kanban, Scrumban, XP	Орієнтація на ітеративність, командну взаємодію, швидкий результат і постійний зворотний зв'язок
Інновації, проривні технології, лідерство у галузі, розвиток нових ринків	Інноваційні методології	Забезпечують управління портфелями та програмами, інтеграцію інновацій із корпоративною стратегією
Баланс між стабільністю та інноваційністю, багатопрофільний розвиток	Гібридні підходи (поєднання каскадних та Agile-практик)	Дозволяють комбінувати прогнозованість і гнучкість залежно від типу проєктів та їх ролі у стратегії

Таким чином, вибір методології управління проектами є стратегічним рішенням, що визначає не лише тактику виконання завдань, а й ефективність реалізації стратегії загалом. Відповідність між методологією та стратегічними пріоритетами створює основу для досягнення конкурентних переваг, сталого розвитку й інноваційного потенціалу підприємства [9].

Висновки. У проведеному дослідженні обґрунтовано, що методології управління проектами виступають ключовим інструментом реалізації стратегії підприємства. Вони забезпечують трансформацію стратегічних намірів у конкретні результати, формують структуровану основу для управління ресурсами, ризиками та ефективністю.

Аналіз сучасних методологій засвідчив, що:

- каскадні та класичні підходи (Waterfall, PMBOK, PRINCE2) найефективніші в умовах стабільності та потреби у стандартизації;
- Agile-орієнтовані методології (Scrum, Kanban, XP, Scrumban) створюють можливості для швидкої адаптації та інноваційного розвитку;
- P2M забезпечує інтеграцію стратегічного управління й інноваційної діяльності на рівні програм і портфелів;
- гібридні моделі дозволяють балансувати між гнучкістю та прогнозованістю, поєднуючи різні підходи відповідно до специфіки стратегічних завдань.

Підсумовуючи, можна зауважити, що вибір методології управління проектами є не лише тактичним, а й стратегічним рішенням. Її узгодженість зі стратегічними пріоритетами підприємства визначає ефективність досягнення довготривалих цілей, сприяє підвищенню конкурентоспроможності, забезпечує інноваційний розвиток і сталі позиції на ринку.

Conclusions. The study demonstrates that project management methodologies are a key tool for implementing a company's strategy. They ensure the transformation of strategic intentions into concrete results and form a structured basis for managing resources, risks and efficiency.

An analysis of modern methodologies has shown that:

- cascade and classic approaches (Waterfall, PMBOK, PRINCE2) are most effective in conditions of stability and the need for standardisation;

- Agile-oriented methodologies (Scrum, Kanban, XP, Scrumban) create opportunities for rapid adaptation and innovative development;
- P2M ensures the integration of strategic management and innovation at the programme and portfolio levels;
- hybrid models allow for a balance between flexibility and predictability, combining different approaches according to the specifics of strategic tasks.

In summary, it can be noted that the choice of project management methodology is not only a tactical but also a strategic decision. Its alignment with the strategic priorities of the enterprise determines the effectiveness of achieving long-term goals, contributes to increased competitiveness, ensures innovative development, and a stable position in the market.

Список використаних джерел

1. Бушуев С. Д., Бушуев Д. А., Бушуева В. Б., Веренич О. В. Управління проектами в умовах переходу до циркулярної економіки. *Управління розвитком складних систем*. 2021. № 45. С. 21–26. DOI: <https://doi.org/10.32347/2412-9933.2021.45.21-26>
2. Лінькова О., Пікалова Ю. Проблеми управління проектами на підприємстві. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2024. Вип. 4. С. 60–64. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2021.4.60>
3. Мартиняк І., Бакушевич І. Гібридні моделі управління проектами в умовах сталого розвитку та цифрової економіки. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 3 (50). С. 21–26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-4>
4. Овещька О. В., Кукудяк Н. В. Управління проектами: стан та перспективи розвитку підприємства. *Економіка і організація управління*. 2022. № 2 (46). С. 139–147. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2022.2.14>
5. Сорока Л. М., Степанова К. В., Уманець Т. М. Стратегічне управління проектами. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 5/2. С. 14–17. DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2022.5\(2\).3](https://doi.org/10.37634/efp.2022.5(2).3)
6. Тарасюк Г. М. Розвиток проєктного менеджменту: основні методології та тренди. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. № 4 (106). С. 26–32. Doi: [https://doi.org/10.26642/ema-2023-4\(106\)-26-32](https://doi.org/10.26642/ema-2023-4(106)-26-32).
7. Хадарцев О. Система управління проектами на підприємстві: засади ефективного формування. *Економічний простір*. 2024. № 196. С. 278–283. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.196.278-283>
8. Arto K., Martinsuo M., Dietrich P., Kujala J. Project strategy: strategy types and their contents in innovation projects. *International Journal of Managing Projects in Business*. 2008. Vol. 1 (1). P. 49–70. DOI: <https://doi.org/10.1108/17538370810846414>
9. Edwin Ferrer. Strategic project management: a methodology for sustainable competitive advantage. *Revista Escuela de Administración de Negocios*, Edición Especial. 2018. P. 15–31. DOI: <https://doi.org/10.21158/01208160.n0.2018.2016>
10. Michael Bible, Susan Bivins. Mastering Project Portfolio Management: A Systems Approach to Achieving Strategic Objectives. J. Ross Publishing, 2011, 360 p.
11. Nedka Nikolova. Strategic Context of Project Portfolio Management. *Journal of Innovations and Sustainability*, June 2016. 2 (2). P. 31–43. DOI: <https://doi.org/10.51599/is.2016.02.02.31>
12. Sascha Meskendahl. The influence of business strategy on project portfolio management and its success – A conceptual framework. *International Journal of Project Management*. Volume 28. Issue 8. December 2010. P. 807–817. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijproman.2010.06.007>
13. Wyrozębski Paweł. Project portfolio management as an effective mean to strategy implementation. *Journal of Management and Financial Sciences*. 2015. Vol. 8. No. 22. P. 79–95.

References

1. Bushuev S. D., Bushuev D. A., Bushueva V. B., Verenich O. V. (2021) Upravlinnja projektamy v umovakh perekhodu do cyrkuljarnoji ekonomiky [Project management in the transition to a circular economy]. *Managing the development of complex systems [Management of the development of complex systems]*, vol. 45, pp. 21–26. DOI: <https://doi.org/10.32347/2412-9933.2021.45.21-26>
2. Lynkova O., Pikalo Y. (2024) Problemy upravlinnja proektamy na pidpryjemstvi [Project management problems at the enterprise]. *Bulletin of the National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute” (economic sciences) [Bulletin of the National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute” (Economic Sciences)]*, issue 4, pp. 60–64. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2021.4.60>

3. Martyniak I., Bakushevych I. (2024) Ghibrydni modeli upravlinnja projektamy v umovakh stalogho rozvytku ta cyfrovoji ekonomiky [Hybrid project management models in the context of sustainable development and the digital economy]. *Sustainable economic development [Sustainable economic development]*, vol. 3 (50), pp. 21–26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-4>
4. Ovetska O. V., Kukudyak N. V. (2022) Upravlinnja projektamy: stan ta perspektyvy rozvytku pidpryjemstva [Project management: current status and prospects for the company's development]. *Economics and management organisation [Economy and management organization]*, vol. 2 (46), pp. 139–147. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2022.2.14>
5. Soroka L. M., Stepanova K. V., Umanets T. M. (2022) Strategic project management [Strategichne upravlinnja projektamy]. *Economics. Finance. Law. [Economy. Finance. Right.]*, no. 5/2, pp. 14–17. DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2022.5\(2\).3](https://doi.org/10.37634/efp.2022.5(2).3)
6. Tarasiuk H. M. (2023) Rozvytok projektynogho menedzhmentu: osnovni metodologhiji ta trendy [Development of project management: main methodologies and trends]. *Economics, Management and Administration [Economics, management and administration.]*, no. 4 (106), pp. 26–32. Doi: [https://doi.org/10.26642/ema-2023-4\(106\)-26-32](https://doi.org/10.26642/ema-2023-4(106)-26-32).
7. Khadartsev O. (2024) Systema upravlinnja projektamy na pidpryjemstvi: zasady efektyvnogho formuvannja [Project management system at an enterprise: principles of effective formation]. *Economic Space [Economic space]*, no. 196, pp. 278–283. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.196.278-283>
8. Arto K., Martinsuo M., Dietrich P., Kujala J. (2008). Project strategy: strategy types and their contents in innovation projects. *International Journal of Managing Projects in Business*, vol. 1 (1), pp. 49–70. DOI: <https://doi.org/10.1108/17538370810846414>
9. Edwin Ferrer (2018). Strategic project management: a methodology for sustainable competitive advantage. *Revista Escuela de Administración de Negocios*. Edición Especial, pp. 15–31. DOI: <https://doi.org/10.21158/01208160.n0.2018.2016>
10. Michael Bible, Susan Bivins (2011). Mastering Project Portfolio Management: A Systems Approach to Achieving Strategic Objectives. J. Ross Publishing. 360 p.
11. Nedka Nikolova (2016) Strategic Context of Project Portfolio Management. *Journal of Innovations and Sustainability*, 2 (2), pp. 31–43. DOI: <https://doi.org/10.51599/is.2016.02.02.31>
12. Sascha Meskendahl (2010) The influence of business strategy on project portfolio management and its success – A conceptual framework. *International Journal of Project Management*, vol. 28 (8), pp. 807–817. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijproman.2010.06.007>
13. Wyrozębski Paweł (2015) Project portfolio management as an effective mean to strategy implementation. *Journal of Management and Financial Sciences*, vol. 8, no. 22, pp. 79–95.